

AFM rapport over auditcommissies

De rol van auditcommissies bij het selecteren van de externe accountant en het monitoren van de wettelijke controle

Datum publicatie: februari 2021

Leeswijzer

Dit rapport bevat de uitkomsten van het nader verkennend onderzoek (hierna: "onderzoek") van de Autoriteit Financiële Markten (hierna "AFM") naar de rol van auditcommissies bij het selecteren van de accountant(sorganisatie) (hierna "accountant") en het monitoren van de wettelijke controle (hierna "controle").

Dit rapport bestaat uit zeven delen:

- 1) Inleiding
- 2) Algemene observaties
- 3) Specifieke observaties over het selectieproces
- 4) Specifieke observaties over het monitoringproces
- 5) De rol van de AFM ten aanzien van auditcommissies
- 6) Methodologie
- 7) Contact

In de gemarkeerde tekstblokken verwijzen we naar de toepasselijke wet- en regelgeving en doen we aanbevelingen voor de onderwerpen van het onderzoek.

1. Inleiding

De AFM maakt zich sterk voor controles en externe verslaggeving van hoge kwaliteit. Auditcommissies vormen een belangrijke schakel in de relatie tussen de

raad van commissarissen, de onderneming, de accountant en de aandeelhouders. Als zodanig spelen zij een wezenlijke rol bij het verbeteren van de kwaliteit van controles en externe verslaggeving. In de [AFM Agenda 2020](#) heeft de AFM een onderzoek aangekondigd naar hoe auditcommissies van Organisaties van Openbaar Belang (hierna: "OOB's") hun rol vervullen bij het selecteren van de accountantsorganisatie en het monitoren van de controle. Daarnaast zijn wij in dialoog gebleven met auditcommissies en hebben we een [webinar](#) over dit onderwerp georganiseerd. Door de bevindingen van dit onderzoek te delen, wil de AFM de auditcommissies helpen bij hun verantwoordelijkheden en daaraan invulling te geven.

In dit onderzoek zijn de volgende methoden gebruikt: i) online-enquête; ii) onderzoek van documenten voor het selectie- en monitoringsproces; en iii) interviews (zie hoofdstuk 6).

In hoofdstuk 2 worden de onderwerpen behandeld waarop dezelfde algemene observaties van toepassing zijn voor veruit de meeste auditcommissies in het onderzoek. De observaties in de hoofdstukken 3 en 4 verschillen tussen de auditcommissies in het onderzoek.

In dit rapport staat "EU-Vo" voor EU-Auditverordening 537/2014; "BIAC" voor het Besluit instelling auditcommissie; "Wta" voor de Wet toezicht accountantsorganisaties; en "CGC" voor de Nederlandse Corporate Governance Code.

2. Algemeen

Het onderzoek heeft geleid tot de volgende vier algemene observaties. Twee zijn overwegend positief en de twee andere betreffen ruimte voor verbetering. Naar de vragen in de [online-enquête](#) wordt verwezen met "V" en een nummer van de vraag.

2.1. Auditcommissies meer een leidende rol

In vergelijking met de uitkomsten van het [onderzoek in 2015](#) is er een positieve ontwikkeling te zien in de zin dat auditcommissies meer een leidende rol hebben in het selectieproces. De auditcommissie is verantwoordelijk voor het door de OOB georganiseerde selectieproces (art. 16, lid 3, EU-Vo). In de praktijk wordt het selectieproces uitgevoerd door een *selectiecommissie*. Van de OOB's die recentelijk van accountant zijn gewisseld, stelt 92% van de respondenten dat de selectiecommissie wordt geleid door de voorzitter van de auditcommissie of een lid van de raad van commissarissen/auditcommissie (V38). In 2015 was dat 79%. Volgens 4% wordt de selectiecommissie voorgezeten door de CFO, terwijl de resterende 4% aangeeft dat de meerderheidsaandeelhouder de voorzittersrol vervult.

Leidende rol auditcommissie in het selectieproces

Aanbeveling

- ✓ De voorzitter en de meerderheid van de selectiecommissie zijn auditcommissie-leden.

Wet- en regelgeving

- ✓ De auditcommissie bekrachtigt het rapport met conclusies van de selectiecommissie over het selectieproces (art. 16 lid 3 onder e EU-Vo).
- ✓ De auditcommissie stuurt aan de raad van commissarissen afzonderlijk haar aanbeveling voor de benoeming van een accountant. Die aanbeveling bevat twee keuzemogelijkheden en een gemotiveerde voorkeur voor een daarvan (art. 16 lid 2 EU-Vo).

2.2 Er is voldoende relevante kennis beschikbaar

Volgens de auditcommissievoorzitters met wie de AFM een interview heeft gevoerd, beschikken de leden van de auditcommissie over het algemeen over voldoende relevante kennis. Alle geïnterviewde auditcommissieleden hebben laten weten dat een of meer leden van de auditcommissie "financieel deskundige" is. Volgens het BIAC moet ten minste één lid deskundig zijn op het gebied van financiële verslaggeving of controle van de jaarrekening (art. 2 lid 3 BIAC).

Financiële deskundigheid binnen de auditcommissie

Aanbeveling

- ✓ De auditcommissie geeft passende invulling aan de gewenste deskundigheid van financiële verslaggeving en controle van de jaarrekening binnen de auditcommissie en neemt dit op in haar reglement.

2.3 Monitoring van de kwaliteit van de wettelijke controle en onafhankelijkheid van de accountant(sorganisatie) kan worden verbeterd

Uit de interviews en documentatie, blijkt dat de monitoringrol van bijna alle auditcommissies kan worden verbeterd door a) de accountant tijdens de diverse fasen van de controle te bevragen; b) de acties van het bestuur naar aanleiding van de management letter te monitoren; en c) bij het monitoren en evalueren van de accountant rekening te houden met rapportages over de kwaliteit van de wettelijke controle. Deze onderwerpen worden in hoofdstuk 4 nader uitgewerkt.

De auditcommissie is verantwoordelijk voor het monitoren van de onafhankelijkheid van de accountant(sorganisatie). Zij kan niet alleen steunen op de onafhankelijkheidsprocedure van de accountant(sorganisatie), zoals tijdens ons onderzoek is waargenomen). Wij hebben opgemerkt dat in diverse jaarverslagen (verslagen van de raad van commissarissen) wordt verwezen naar niet-auditdiensten of de goedkeuring daarvan (bijvoorbeeld voor belastingadviesdiensten). Auditcommissies moeten alert zijn op samenloop van niet-auditdiensten, want dat is niet toegestaan.

Monitoren onafhankelijkheid door auditcommissie

Wet- en regelgeving

- ✓ Niet-auditdiensten zijn op grond van Europese en Nederlandse onafhankelijkheidsregels verboden (art. 5 EU-Vo, art. 24b Wta en art. 2 lid 2 onder e BIAC).

2.4 Transparantie naar aandeelhouders moet beter

Liefst 90% van de respondenten onderschrijft het belang van transparantie over het selectieproces naar aandeelhouders (V10a). Desondanks blijkt uit het documentonderzoek dat geen van de zeven OOB's voorafgaand aan de algemene aandeelhoudersvergadering ten minste twee keuzemogelijkheden (met de namen van de accountantsorganisatie) met een gemotiveerde voorkeur voor één daarvan heeft toegestuurd, wat in strijd is met de EU-Vo. In plaats daarvan bevatte het voorstel aan de aandeelhouders alleen de naam van de voorgestelde accountantsorganisatie. Op dit punt moeten auditcommissies verbeteren.

Transparantie selectieproces naar aandeelhouders

Wet- en regelgeving

- ✓ Het voorstel aan de aandeelhouders voor de benoeming van de accountant moet het volgende bevatten:
  - ten minste twee keuzemogelijkheden en de deugdelijk gemotiveerde voorkeur van de auditcommissie voor een daarvan (art. 16 leden 2 en 5 EU-Vo);
  - als het voorstel afwijkt van de voorkeur van de auditcommissie, de vermelding van de redenen daarvoor (art. 16 lid 5 EU-Vo).

Aanbeveling

- ✓ Het voorstel aan de aandeelhouders bevat een samenvatting van het selectieproces.

Een eerlijk en doeltreffend aanbestedingsproces

Wet- en regelgeving

- ✓ De aanbestedingsstukken worden toegezonden aan alle accountantsorganisaties die deelnemen aan het selectieproces (ten minste twee) (art. 16 lid 2 en lid 3 onder b EU-Vo).
- ✓ Als de huidige accountantsorganisatie bij het selectieproces is betrokken, moet ook die de aanbestedingsstukken ontvangen, teneinde te waarborgen dat het proces eerlijk en transparant verloopt volgens transparante en niet-discriminerende selectiecriteria (art. 16 lid 3 onder b EU-Vo).

Aanbeveling

- ✓ De deelnemende accountantsorganisaties kunnen, voordat zij hun voorstel indienen, met de huidige accountant spreken om een beter inzicht te krijgen in de aard van de te controleren entiteit en het type controle.

3. Specifieke observaties over het selectieproces

Hoofdstuk 3 bevat de observaties over de drie elementen bij het selecteren van de accountant (zie bovenstaande figuur), op grond van de toepasselijke wet- en regelgeving.

3.1 Observaties over eerlijke en transparante selectie

3.1.1 Aanbestedingsstukken worden niet altijd toegezonden aan alle deelnemende accountantsorganisaties

In totaal 88% van de respondenten geeft aan dat zij hun aanbestedingsstukken toesturen aan twee of meer accountantsorganisaties (overeenkomstig de EU-Vo) (V33). In het documentonderzoek naar zeven OOB's voor het selectieproces is opgevallen dat deze aanbestedingsstukken niet altijd worden toegezonden aan *alle* accountantsorganisaties die deelnemen aan het selectieproces. Twee van de zeven OOB's nodigden hun huidige accountantsorganisatie en één nieuwe accountantsorganisatie uit. In die twee gevallen ontving de huidige accountant alleen een mondelinge uitnodiging – in plaats van aanbestedingsstukken – met als argument dat de accountant al bekend was met de organisatie en het type controle en dat de auditcommissie al bekend was met de accountant.

3.1.2 Voorselectie is niet altijd onderbouwd en niet-discriminerend

Voorselectie is het (informele) proces waarin de selectiecommissie beslist welke accountantsorganisaties worden uitgenodigd en welke niet. Op basis van documenten en interviews met zeven OOB's hebben wij geconstateerd dat de voorselectie in de meeste gevallen (vijf van de zeven) wordt onderbouwd (bijvoorbeeld gebrek aan vereiste deskundigheid of globale spreiding/presentatie), maar soms dus ook niet. In dat laatste geval (twee van de zeven) richtten de selectiecommissies zich semi-automatisch op de Big4, zodat de andere OOB-accountantsorganisaties buiten de aanbesteding vielen.

Voorselectie

Aanbeveling

- ✓ Voorselectie van accountantsorganisaties wordt onderbouwd met passende en niet-discriminerende argumenten.

3.1.3 Wisselend beeld voor verwachtingen ten aanzien van voldoende keuze

Terwijl 17% van de respondenten niet verwacht dat zij over ten minste twee keuzemogelijkheden beschikt bij het selecteren van een nieuwe accountantsorganisatie (V31), geeft ongeveer 20% aan maatregelen te hebben genomen voor voldoende keuze in de toekomst. Rond de 80% van de respondenten laat weten dat zij nog geen maatregelen treffen, waarbij de helft van hen opmerkt dat rotatie meer dan enkele jaren verwijderd is.

Maatregelen voor voldoende keuze

Aanbevelingen

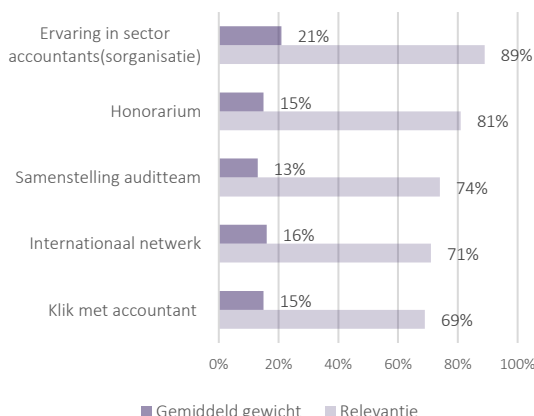
- ✓ Neem tijdig maatregelen om te zorgen voor voldoende keuze uit accountantsorganisaties in de toekomst, bijvoorbeeld met een vervalclausule voor advieswerk – dat wil zeggen een clausule waarmee niet-auditdiensten na bepaalde tijd automatisch afgebouwd en uiteindelijk beëindigd worden.
- ✓ Monitor actief alle aangeboden/ingekochte diensten van accountantsorganisaties.
- ✓ Waarborg dat accountantsorganisaties die zich niet willen inschrijven op een aanbesteding, niet worden beloofd met bijvoorbeeld meer advieswerk.
- ✓ Betrek zoveel mogelijk OOB-accountantsorganisaties bij het selectieproces om concurrentie op controlekwaliteit te stimuleren.

3.2 Observaties over selectie op basis van kwaliteit

3.2.1 Selectiecriteria niet altijd gebaseerd op kwaliteit

De respondenten is gevraagd aan te geven welke selectiecriteria zij het meest hanteren. In onderstaande figuur is te zien wat de vijf meest gevolgde criteria in de selectieprocedure zijn (lichtpaars). Ook wordt weergegeven wat volgens de respondenten het gemiddelde gewicht van elk van die criteria is (donkerpaars) (V30).

Vooraf bepaalde selectiecriteria

De vijf meest gevolgde criteria zijn weliswaar relevant, maar hebben niet allemaal betrekking op de kwaliteit van de wettelijke controle (zie de hieronder genoemde selectiecriteria).

Criteria die betrekking (kunnen) hebben op kwaliteit

Aanbeveling

- ✓ Gebruik ook selectiecriteria die betrekking (kunnen) hebben op kwaliteit, bijvoorbeeld:
  - betrokkenheid en professionaliteit van de accountant (% uren)
  - betrokkenheid van specialisten (% uren)

- kwaliteitswaarderingen volgens interne kwaliteitsonderzoeken (IKO's)
- rapporten van toezichthouders (bijvoorbeeld AFM, PCAOB)
- ervaring van de accountant in de sector
- samenstelling van het controleteam

De auditcommissies hebben over de kwaliteit van de recentelijk benoemde accountantsorganisatie (V35) vooral de volgende bronnen geraadpleegd: i) referenties van andere commissarissen; ii) referenties van het bestuur; en iii) een analyse van de ontvangen aanbiedingen/offertes.

Wat bovenstaande criteria betreft, blijkt uit de interviews, dat de aandacht van de auditcommissies vooral zag op voldoende betrokkenheid van de accountant (lead partner) en specialisten.

Met betrekking tot "honorarium" (prijs) als selectie criterium blijkt dat auditcommissieleden de prijs van de controle als (iets) minder belangrijk beschouwen dan andere criteria en dit pas in aanmerking nemen als er geen duidelijke voorkeurskandidaat is. Er is evenwel door 16% van de respondenten aangegeven dat het honorarium de doorslag gaf bij het selecteren van de huidige accountant (V41). Daarnaast blijkt uit de interviews dat overleg over het honorarium doorgaans pas plaatsvindt na afloop van de selectieprocedure en dat auditcommissies meestal niet meedoen aan dat overleg. Dat roept de vraag op of de auditcommissie voldoende wordt betrokken bij het vaststellen van het honorarium, hetgeen van invloed kan zijn op de betrokkenheid van partners en/of specialisten, de reikwijdte en/of de mate van materialiteit van de controle.

Met betrekking tot een zakelijke band met de accountant ("klik") blijkt uit de documenten en interviews dat een zakelijke en persoonlijke "klik" met de accountant (en het controleteam) in het laatste deel van het selectieproces aan belang wint ten opzichte van andere selectiecriteria.

Inzicht verkrijgen in de band met de accountant

Aanbeveling

- ✓ Verken middels een workshop de "klik", dat wil zeggen een goede band tussen de auditcommissie en de accountant.

3.2.2 Het gebruik van toezichtrapporten kan worden verbeterd

Het is de verantwoordelijkheid van de auditcommissie om openbare rapporten van de AFM te gebruiken tijdens het selectieproces (art. 16 lid 3 onder e EU-Vo). Toch hebben de auditcommissies die onlangs van accountantsorganisatie zijn gewisseld, volgens de enquête weinig tot geen gebruik gemaakt van rapporten van toezichthouders en IKO's van de accountantsorganisatie (V35). Dit is bevestigd in het documentonderzoek. Uit de enquête blijkt echter dat ruim 70% van de respondenten wel bekend is met het bestaan van de AFM-rapporten (V24). De auditcommissies hebben echter moeite met het gebruik van AFM rapporten in hun specifieke rol. Zie ook hoofdstuk 5, De rol van de AFM ten aanzien van auditcommissies.

Guidance kan auditcommissies helpen de selectiecriteria zo objectief mogelijk te formuleren en hen bijstaan in hun rol. Voorbeelden hiervan zijn de internationale guidelines gepubliceerd door [IOSCO](#), de [Financial Reporting Council](#) en de [Public Company Accounting Oversight Board](#).

3.2.3 Gebruik van selectiecriteria niet altijd duidelijk

De accountants(organisaties) moeten worden beoordeeld volgens vooraf bepaalde criteria (art. 16 lid 3 onder e) EU-Vo). Hoewel de gekozen vooraf bepaalde selectiecriteria wel relevant en deels aan kwaliteit gerelateerd lijken te zijn, loopt het feitelijk gebruik ervan uiteen. Uit het documentonderzoek blijkt dat slechts één van de zeven OOB's een duidelijk evaluatiedocument heeft opgesteld waarin de accountantsorganisaties worden beoordeeld (geëvalueerd) volgens de vooraf bepaalde criteria met inhoudelijke argumenten voor of tegen. Voor de overige zes OOB's is het volgende geconstateerd: toekenning van punten per criterium maar zonder onderbouwing; evaluatie volgens de vooraf bepaalde selectiecriteria maar ook andere (niet vooraf bepaalde) selectiecriteria, bijvoorbeeld "klik" en prijs wegen zwaarder; andere criteria die niet steeds volledig werden toegepast in onderzochte evaluatiedocumenten.

Evaluatie van accountants in het selectieproces

Wet- en regelgeving

- ✓ De evaluatie van de accountantsorganisaties vindt eerlijk en transparant plaats volgens de vooraf in de aanbestedingsstukken bepaalde selectiecriteria (art. 16 lid 3 onder e en f EU-Vo).

Aanbeveling

- ✓ De evaluatie is gebaseerd op kwaliteit en inhoudelijke argumenten voor en tegen.

3.3 Observaties over de verantwoordelijkheid van auditcommissies voor het selectieproces

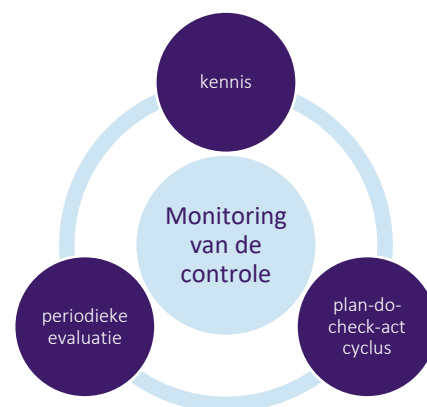
Vergeleken met het AFM-onderzoek in 2015 hebben auditcommissies, zoals hiervoor is opgemerkt, meer een leidende rol genomen in het selectieproces. Dat neemt niet weg dat ongeveer 11% van de respondenten aangaf dat het selectieproces wordt geleid door het bestuur (V29). In 12% van recente wisselingen van accountant maakte de auditcommissie geen deel uit van de selectiecommissie (V36). Door 19% van de respondenten is aangegeven dat de procedure voor het selectieproces is vastgesteld door het bestuur (V28).

Rol auditcommissie versus rol bestuur

Wet- en regelgeving

- ✓ De auditcommissie is verantwoordelijk voor het vaststellen van de selectieprocedure (art. 2 lid 2 onder f) BIAC).
- ✓ De auditcommissie is verantwoordelijk voor het selectieproces (art. 16 lid 3 EU-Vo).
- ✓ De auditcommissie betreft de observaties van het bestuur (1.6.1 CGC).
- ✓ De rol van het bestuur gaat niet verder dan het faciliteren van het proces (1.6.3 CGC).

4. Specifieke observaties over het monitoringproces

Hoofdstuk 4 bevat de observaties over drie elementen van het monitoren van de controle (zie bovenstaande figuur), op grond van de toepasselijke wet- en regelgeving.

4.1 Observaties over kennis in verband met controle

Afgezien van de algemene observatie dat er doorgaans voldoende kennis beschikbaar is binnen de auditcommissies, is in de interviews opgevallen dat sommige auditcommissievoorzitters expliciet wezen op de behoefte aan meer IT-ervaring binnen de auditcommissie. Verder is het belangrijk bij te blijven op gebied van relevante ontwikkelingen, bijvoorbeeld door in de auditcommissie relevante incidenten te bespreken.

Kennis bijhouden

Aanbeveling

- ✓ Bespreek relevante incidenten die elders plaatsvinden (bijvoorbeeld in verband met fraude) in de auditcommissie met de accountant en stel kritische vragen, vooral als er voor de onderneming soortgelijke risico's bestaan. Welke controlewerkzaamheden verricht de accountant om die risico's te beperken?

4.2 Observaties over de plan-do-check-act cyclus

4.2.1 Er zijn veel contactmomenten met de accountant

Het monitoren van de controle is een plan-do-check-act cyclus. Volgens de observaties wordt met dergelijke cycli gewerkt. De meeste respondenten laten weten dat de auditcommissie één of meer keren per jaar formeel bijeenkomt met de accountant buiten aanwezigheid van het bestuur (V19c). De enquête wijst echter ook uit dat 27% van de respondenten niet formeel bijeenkomt met de accountant buiten aanwezigheid van het bestuur (1.7.4 CGC) (V19c). Er zijn in de loop van het jaar evenwel meerdere momenten waarop er informeel contact is tussen auditcommissievoorzitter en accountant. Deze "een-op-een" bijeenkomsten zonder het bestuur worden meestal meer dan één keer per jaar gehouden (V19e). In verscheidene interviews zijn deze 'één-op-één-meetings' als *good practice* genoemd. Soms vinden deze plaats voor en/of na elke vergadering van de auditcommissie.

4.2.2 Het werk van de accountant wordt als belangrijk gezien

Verder blijkt uit de interviews dat auditcommissievoorzitters het werk van de accountant als belangrijk ervaren. De accountant wordt beschouwd als 'de ogen en oren' van de auditcommissie. De auditcommissie wil weten of er tekenen van mogelijke zwakke punten in het IT-systeem of van fraude zijn. Soms voert het overleg met de accountant verder dan de controle zelf en wordt ook ingegaan op zaken als de waargenomen cultuur en mentaliteit op de werkvloer en de toon aan de top. Dit is in meer dan de helft van de interviews genoemd. Bovendien blijkt dat de auditcommissievoorzitters de kwaliteit van de Big4 als een 'gegeven' beschouwen. Een dergelijke perceptie van kwaliteit zou kunnen leiden tot een teveel aan vertrouwen en een tekort aan kritische houding naar de accountant. Sommige auditcommissievoorzitters merken op dat de professionaliteit van de accountant als persoon belangrijker is dan de naam van de organisatie.

4.2.3 Reikwijdte overleg met de accountant onduidelijk

Het was lastig om in het kader van het onderzoek inzicht te krijgen in de reikwijdte van het (interactieve) overleg tussen de auditcommissie en de accountant.

Desondanks blijkt uit het onderzoek dat de aandacht bij het monitoren van de controle soms meer uitging naar het proces en minder naar kwaliteit. Zie de figuren in paragraaf 4.3.

4.2.4 Opvolging van de managementletter kan beter worden gemonitord

Uit de interviews en documenten blijkt dat de bevindingen van de accountant soms niet leken te zijn veranderd met de jaren. Ook hier was het in dit onderzoek lastig inzicht te verkrijgen in het werk van de auditcommissies voor wat betreft de opvolging van de managementletter.

Opvolging van de managementletter

Aanbevelingen

- ✓ Zie erop toe dat het bestuur de in de managementletter van de accountant opgevoerde kwesties adequaat en tijdig oppakt.
- ✓ Overweeg meer transparantie over het werk van de auditcommissie tegenover de raad van commissarissen en aandeelhouders.

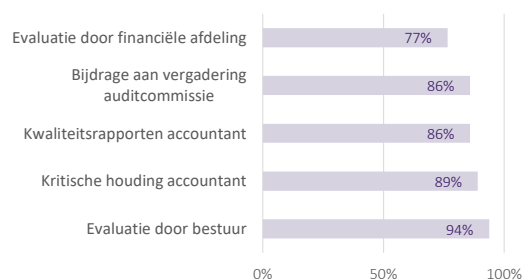
4.3 Observaties over periodieke evaluatie van de accountant(scontrole)

4.3.1 Het gebruik van toezichtrapporten zou beter kunnen

De twee figuren in deze paragraaf geven de vijf elementen weer die in de evaluatie het meest respectievelijk het minst voorkomen.

In paragraaf 3.2.2 is gewezen op het beperkte gebruik van rapporten van toezichthouders bij de selectie.

Meest gebruikte input – het monitoren van de accountant

In mindere mate geldt hetzelfde voor het gebruik van die rapporten voor het monitoren en evalueren van de accountant en de controle. Uit de enquête blijkt dat ruim 70% van de auditcommissies bekend is met publieke rapporten (bijvoorbeeld AFM/PCAOB) en/of organisatiespecifieke rapporten over de huidige accountant(sorganisatie) (V24). Ruim 70% van hen heeft die rapporten - voor zover relevant - in de auditcommissie besproken (V25), zij het dat er in de recentste periodieke evaluatie van de accountant minder vaak gebruik van is gemaakt (V27). De AFM verwacht dat de accountantsorganisatie de bevindingen van de AFM toestuurt aan de

destbetreffende auditcommissie van de OOB (art. 48a, lid 7, Wta). In die gevallen vindt doorgaans wel overleg plaats tussen de auditcommissie en de accountant. Slechts 25% heeft organisatiespecifieke rapporten van toezichthouders meegenomen in hun recentste evaluatie van de accountant (20% heeft generieke verslagen meegenomen). Hetzelfde geldt voor het gebruik van de IKO's: slechts ongeveer 9% heeft de accountant mede geëvalueerd aan de hand van de IKO's (V27). In de interviews is door sommige auditcommissievoorzitters opgemerkt dat de openbare AFM-rapporten te generiek of te specifiek waren om de accountant er rechtstreeks mee te kunnen evalueren (zie ook hoofdstuk 5).

Gebruik van externe verslagen (gerelateerd aan de kwaliteit van de wettelijke controle)

Wet- en regelgeving

- ✓ Bij het monitoren en evalueren van de controle wordt rekening gehouden met AFM-rapporten (art. 2, lid 2, onder d), BIAC).

Aanbeveling

- ✓ Overweeg bij het monitoren en evalueren het gebruik van andere relevante rapporten (IKO, PCAOB).

5. De rol van de AFM ten aanzien van auditcommissies

In het kader van het onderzoek en tijdens het webinar is ook aandacht besteedt aan wat de AFM zou kunnen doen om auditcommissies te versterken en ondersteunen in hun rol.

We hebben waardevolle informatie ontvangen die we in overweging zullen nemen, zoals de suggestie van auditcommissies om vaker met elkaar in contact te treden over bepaalde onderwerpen, bijvoorbeeld na publicatie van AFM-rapporten. Zij gaven aan meer inzicht te willen krijgen in de betekenis van deze rapporten voor hun eigen rol. Hoe kan een rapport hen helpen bij de selectie en monitoring, bijvoorbeeld met voorbeeldvragen die de auditcommissie de accountant zou kunnen stellen naar aanleiding van een AFM-rapport.

De auditcommissies waardeerden de outreach en dialoog van de AFM tijdens het seminar (2019) en recente webinar (2020) en roepen op tot het delen van good practices. De AFM is voornemens de dialoog met auditcommissies de komende jaren voort te zetten.

Met dit rapport biedt de AFM aanvullende guidance (leidraad) voor auditcommissies bij het selecteren en monitoren van de accountant.

Ter verdere verbetering van de dialoog met auditcommissies en om hen te ondersteunen in hun rol, heeft de AFM op haar website een informatiepagina voor [auditcommissies](#). Deze pagina bevat onder meer nuttige links en een nadere toelichting op de rol van de AFM ten aanzien van auditcommissies.

6. Methodologie

De AFM heeft onderzocht hoe auditcommissies van OOB's bij het selecteren en monitoren van de accountant(scontrole) invulling geven aan hun rol.

De methoden en reikwijdte van het onderzoek waren:

- (i) Een online-enquête toegestuurd aan bijna honderd auditcommissievoorzitters van OOB's (genoteerd aan de Amsterdamse effectenbeurs), waarop in juli 2020 64 ingevulde exemplaren zijn ontvangen;
- (ii) Een onderzoek van het selectieproces aan de hand van documenten van zeven OOB's (die sinds 2017 van accountant zijn gewisseld) en een onderzoek van het monitoringproces aan de hand van documenten van tien (willekeurig gekozen) OOB's;
- (iii) interviews met dertien auditcommissievoorzitters, twee accountants en één CFO. De interviews betroffen dertien OOB's die voornoemde documenten hadden verstrekt.

De geaggregeerde resultaten van de enquête zijn in te zien via deze [link](#).

In het onderzoek is rekening gehouden met de toepasselijke wet- en regelgeving:

- (i) EU-Auditverordening 537/2014 ([EU-Vo](#)) (met name art. 16 over het selectieproces)
- (ii) Het [Besluit instelling auditcommissie \(BIAC\)](#)
- (iii) Wet toezicht accountantsorganisaties ([Wta](#))
- (iv) De Nederlandse corporate governance code ([CGC](#))

We hebben de voorlopige bevindingen van het onderzoek gedeeld en besproken tijdens [een webinar](#) voor auditcommissies op 1 december 2020 en de uitkomsten en standpunten verrijkt voor dit rapport.

7. Contact

Om onze externe communicatie te verbeteren, zouden we graag van u horen. Laat ons weten wat u van dit verslag vindt. Daartoe verzoeken we u [onze enquête](#) in te vullen. Beantwoording zou niet meer dan twee minuten in beslag moeten nemen.

Voor vragen of opmerkingen kunt u een e-mail sturen naar wta@afm.nl.

Autoriteit Financiële markten (AFM)

Postbus 11723 | 1001 GS Amsterdam

Telefoon

020 797 2000

Fax

020 797 3800

www.afm.nl

Volg ons: →

De AFM maakt zich sterk voor eerlijke en transparante financiële markten.

Als onafhankelijke gedragstoezichthouder dragen wij bij aan duurzaam financieel welzijn in Nederland.

De tekst van deze publicatie is met zorg samengesteld en is informatief van aard. U kunt er geen rechten aan ontlenen. Door veranderende wet- en regelgeving op nationaal en internationaal niveau is het mogelijk dat de tekst niet actueel is op het moment dat u deze leest. De Autoriteit Financiële Markten (AFM) is niet aansprakelijk voor de eventuele gevolgen – bijvoorbeeld geleden verlies of gederfde winst – ontstaan door of in verband met acties ondernomen naar aanleiding van deze tekst.

© Copyright AFM 2021